

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Rajhovska revanša

London, 10. avgusta.

Odnosaji med Anglijo in Nemčijo so se znova zaostri, tako da ni menda misliti na že napovedani obisk rajhovskega zunanjega ministra von Neuratha v Londonu. Angleška javnost je namreč zelo vznemirjena radi izгона »Timesovega« dopisnika Normana Ebbatta, ki ga v Berlinu smatrajo kot represalijo radi postopanja proti trem nemškimi novinarjem, ki so bili izgnani, ker so svoj privilegirani novinarski položaj izrabljali v politične in propagandne svrhe. Nemška vlada je sporočila Ebbattu svoj odlok, da mora v 14 dneh zapustiti nemško ozemlje, potem ko je londonska vlada odklonila zahtevo berlinskega zunanjega ministrstva, da bi vplivala na uredništvo »Timesa«, da bi samo odpoklicalo Ebbatta. Radi teh incidentov se je nemški poslanik von Ribbentrop takoj sestel s predsednikom vlade Chamberlainom.

Zanimivj so v zvezi s tem incidentom komentarji angleškega tiska. »Daily Herald« piše, da je nemški vladi prav dobro znano, da so navedeni trije nemški novinarji razen svojega novinarskega posla vršili tudi nadzorstvo nad nemškimi emigranti, da so ogrožali njihovo sigurnost, da so jih terorizirali in da so si na vso moč prizadevali, kako bi rajhovskim emigrantom na vse mogoče načine delali težave. »Daily Herald« navaja, da je znano, da ni bil dr. Menge, proti čigar izgonu je Nemčija posebno protestirala, svojčasno nitj v Italiji zaželen. »Daily Mail« pa se vprašuje navzlic svojemu znanemu Nemčiji prijazenemu pisanju, kako to, da je v Angliji kar 80 nemških novinarjev, dočim je v Nemčiji samo 9 angleških novinarjev.

Nekateri listi opozarjajo na možnost resnega diplomatskega spora. Norman Ebbatt je bil namreč med svojimi tovariši v Berlinu in v tankajšnjih diplomatskih krogih zelo cenjena osebnost. Vršil je dopisniške posle za »Times« v Berlinu od leta 1925. Bil je predsednik in pozneje podpredsednik društva tujega tiska v Berlinu. Za časa svetovne vojne je bil dobrovoljec. Narodno socialistični tisk je Ebbatta nekajkrat napadel, zlasti radi njegovih poročil o sporu med oblastvi in protestantsko cerkvijo.

Dejansko stanje se odraža v poročilu »Times«. V izčrpnem uvodniku se povdarja, da so bili trije nemški novinarji izgnani iz Anglije radi mahinacij, ki nikakor niso bile v skladu z novinarskim položajem. Radi tega ni imela rajhovska vlada pravice, da izžene angleškega novinarja, ki se ni nikdar pregrešil proti svojim profesionalnim dolžnostim, ampak si je celo vedno prizadeval, da bi angleško javnost čim objektivneje obveščal o razvoju v Nemčiji.

Slučaj spominja do gotove mere na nedavni incident, ko so vsi italijanski dopisniki morali zapustiti Anglijo. Kakor pa se je ta incident poravnal, tako se bo angleški diplomaciji tudi sedaj nedvomno posrečilo, da se zadeva uredi in da se preprečijo nadaljnje zaostritve in vznemirjenja.

Novice z Brda

Škof Simeon iz Sabca, ki je bil, kakor znano, ranjen ob priliki znanih beograjskih dogodkov, je bil včeraj sprejet v avdienco pri knezu namestniku Pavlu na Brdu. Zatem je knez namestnik sprejel v posebni avdienci skupščinskega predsednika Čiriča. Na Brdo sta prispela tudi vojvoda in vojvodinja Kentska, ki ostane delj časa kot gosta namestnika Pavla.

Windsorski vojvoda - poljski kralj?

LONDON, 11. avgusta. V tukajšnjih političnih krogih krožijo razne verzije v zvezi z osebo Windsorskega vojvode. Po neklih verzijah se čuje kombinacija, da naj bi Windsorski vojvoda postal poljski kralj. V smislu informacij so za ponudbo poljske krone Windsorskemu vojvodi gotovi poljski politični krogi, ki se nagibljejo k monarhizmu. Po drugi verziji pa so londonski merodajni krogi pričeli z akcijo, da bi se windsorskemu vojvodi omogočil povratek v Anglijo. V splošnem prevladuje vtis in mnenje, da bivši angleški kralj ne glede na svojo popularnost ne more ostati večno v izgnanstvu in da mu mora biti priznan enak položaj, kakršnega je imel soprog kraljice Viktorije princ Albert, ko je odločilno sodeloval pri vseh važnejših zadevah. Londonski krogi menijo, da bo na tak način mogoče pridobiti angleško vlado, cerkev in krono za to, da se Windsorske mu vojvodi omogoči povratek v domovino. V zvezi s prvo kombinacijo se spravlja nedavno potovanje vojvode in vojvodinje Kentske na Poljsko, kjer se je vojvoda Kentski sestel med drugim tudi s poljskim zunanjim ministrom Beckom.

Pred demisija bukareške vlade

BUKAREŠTA, 11. avgusta. Po vrnitvi kralja Karola s svojega potovanja v romunskem zemstvu so se romunski politični problemi pomaknili v odločilni štadij. Predsednik vlade Tatarescu je imel neposredno po kraljevem prihodu preko noči dolgotrajne razgovore z vladnim podpredsednikom Inculecem, ki so trajali do ranega jutra. Prva avdienca predsednika vlade Tatarescu pri kralju Karolu se je pričakovala za včeraj popoldne, oziro-

ma danes dopoldne. Ni izključeno, da bo Tatarescu že ob tej priliki podal kralju Karolu demisijo vlade. Glede nadaljnega poteka razvoja si v bukareških političnih krogih še niso na jasnem. Ni še gotovo, ali bi odstop Tatarescove vlade, ki ga gotovi krogi ponovno napovedujejo, pomenil tudi spremembo sistema in ali ne bo Tatarescu ponovno dobil pooblastila za sestavo nove vlade.

Miaja prevzame zopet obrambo Madrida

MADRID, 11. avgusta. Havas poroča: Doznava se, da se bo general Miaja, ki je za nekaj dni odpotoval, takoj vrne v Madrid, kjer bo ponovno prevzel poveljstvo madridske obrambe.

VALENCIJA, 11. avgusta. Predsednik

republike je sprejel v posebni avdienci člane pariške delegacije Ljudske fronte in delegate mednarodnega odbora za koordinacijo pomoči republikanski Španiji. Zatem je sprejel predsednika parlamenta in zunanjega ministra.

Največja nevarnost

»Se vam bo, gospod maršal posrečilo, da potolčete usiljive Japonce?«

Čangkajšek: »Morda bi jih porazili. Sedaj pa čujem na žalost, da nam namerava Društvo narodov na pomoč.«

(Iz »Ošišanega ježa«.)

Palecki

Semiški dogodki

Ljubljanski listi obširno pišejo o dogodku ob priliki nedeljskega Sokolskega slavja, ki je zbudil veliko razburjenje. Gre za napad na mladega starosta viniških Sokolov br. Oskarja Maliča, ki je dobil globoko rano z nožem, ter na njegovega brata Jožefa in kmečkega fanta Adolfa Radmeliča. Stanje Oskarja Maliča je zelo resno. Vsa javnost pričakuje, da se krivci primejo in najstrožje kaznujejo.

Principiis obsta

»Slov. Beseda« poroča v št. 28: »Ob vprašanju konkordata ne gre za to, ali je konkordat ali ne. Katoliški cerkvi se ni godilo slabo v naši državi. Imela je polno svobodo razvoja in razmaha, o zatiranju pač ni bilo mogoče govoriti. Če se je dejansko stanje hotelo izpremeniti v pravno stanje, temu ni ugovarjali. Treba je le pogledati v zgodovino, kako je znal Vatikan izrabiti vsako koncesijo in kako je končno marsikateri vladar klonil ponosno glavo in šel v Kanoso. Principiis obsta — v začetku se brani, da ne bo prepozno.«

Dubrovniški zvon

»Javnost« poroča: »Pred kratkim se je vršil v Dubrovniku Evhariistični kongres. po čegar zaključku je zapisala »Hrvatska Straža«, predstavnica katoliškega tiska med hrvatskimi brati, doslovno sledeče: »S tem je naš stari Dubrovnik dokazal, da je vreden svojih prednikov, katere so mnogi napadali radi verske nestrpnosti samo zato, ker so budno pazili na katoliški značaj Hrvatskih Aten in so šli celo tako daleč, da so ob osmih zvečer odstranili iz mesta vse one, ki niso bili katoliki. Prostor, kjer je bil zvonec, ki je oznanjal uro, ko so se morali tujci odstraniti iz mesta, stoji še danes, zvon pa se nahaja v muzeju. Samo radi tega je dubrovniški kraj morda najčistejši hrvatski kraj. Pomen evharističnega kongresa leži tudi v tem, da bo zbudil v mnogih spomin na to okolnost...« Kot se torej vidi, je »Hrvatski Straži« in onim, ki so organizirali ta kongres, še danes ideal srednjeveška doba, ko niso smeli nekatoliki niti preko noči ostati v mestu. Klerikalni list se ne samo upira proti temu, da se je smatral tak nehuman ukrep kot nestrpnost, on vidi v tem ukrepu najvišji izraz katoliškega značaja mesta ter smatra, da je kongres uspel že zato, ker je priklical mnogim v spomin to okolnost in ta ideal. In to že sedaj. Ko pa bodo dobili nove pozicije in se bodo okrepli, naj se nihče ne čudi, če bo obesil kanonik Šimrak nad vsem svetom nekdanji protineverniški dubrovniški zvon in uvedel pravoverno nočno bdenje, ki bo vedno odločnejše oznanjevalo, da se morajo drugoverci, liberalci, demokrati, Sokolaši, Framazoni, rotarijanci in sploh vsi ki ne priznavajo vrhovne oblasti Kaptola seliti izven obzidja...«

Dacujte za spomenik blagorajnega pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Mariboru. Pisarna: Mestno poglavarstvo, Rotovski trg 1, soba št. 6 a

Gospodarske beležke

Povečanje bolgarskega izvoza. Bolgarska zunanja trgovina se je v prvih 6 mesecih letošnjega leta v primeri z istim razdobjem lani zelo povečala. Bolgarija je izvozila v tem času 312.819 ton blaga v vrednosti 2388 milijonov levov, lani pa 145.154 ton za 1479 milijonov levov. Glavni izvozni predmeti so bili: tobak, ki so ga izvozili 13.711 ton v vrednosti 984 milijonov levov (lani 11.189 ton za 655 milijonov), žita 195.123 ton za 538 milijonov (70.158 ton za 121 milijonov), jaje 9957 ton za 204 milijonov levov (9485 ton za 217 milijonov). Naraščajoča tendenca bolgarskega izvoza pa traja še naprej. Zelo se je povečal izvoz v Češkoslovaško, Anglijo in Poljsko. Po sedanjih cenitvah bo pridelala letos Bolgarija 60.000 ton namiznega grozdja, ki ga bodo večji del izvozili. Tudi za bolgarsko žito vlada letos v inozemstvu veliko zanimanje. Letos pričakujejo v Bolgariji 150.000 ton več žita kakor lani, ko so ga pridelali okoli 2.000.000 ton.

Mariborski živinski sejem. Na sejemu dne 10. t. m. je bilo prignanih skupno 714 glav živine in sicer 16 konjev, 12 bikov, 170 volov, 487 krav in 29 telet, prodanih pa je bilo 423 glav. Povprečne cene so bile: Debeli volj 4.50 do 5.75 Din za kg žive teže, poldebili volj 3.75 do 4.90, plemenski volj 3.40 do 4.75, biki za klanje 3.30 do 4.50, klavne krave 3.70 do 4.75, plemenske krave 3.15 do 3.80, krave za klobasarje 2.15 do 3.50, molzne krave 3.25 do 3.60, breje krave 3 do 3.50, mlada živina 3.50 do 4.75, teleta 4 do 5.50 Din za kg žive teže.

Mesne cene na mariborskem trgu. Volovsko meso I. vrste 10 do 12, volovsko meso II. vrste 8 do 10, meso bikov, krav in telic 6 do 12, telečje meso I. vrste 10 do 12, telečje meso II. vrste 8 do 10, svinjsko meso, sveže 10 do 14 dinarjev za kg.

Jugoslovensko - madžarski prodajni urad za živino. Kakor poročajo madžarski listi so se v Budimpešti sestali jugoslovenski in madžarski delegati v svrhu pogajanj radi ustanovitve skupnega prodajnega urada za plasiranje živine v inozemstvu. Po informacijah je dala povod za pogajanja Nemčija, ker je merto dogovorjenih 1300 konj kupila v Madžarski le 800, dočim je ostale kupila v Jugoslaviji in Romuniji. Da bi se v bodoče to prepričilo, naj bi se ustanovil poseben jugoslovensko-madžarski prodajni urad za živino.

Anglija kupila vso našo produkcijo aluminija. Kakor poročajo iz Šibenika, je bil včeraj s parobrodom »Kosovo« odposlan v Belgijo vagon aluminija iz tvornice v Lozovcu. Potemtakem bodo prve količine našega aluminija predelane v inozemstvu in ne pri nas. Tvornica v Lozovcu je z neko angleško tvrdko zaključila dogovor za dobavo 150 vagonov aluminija. Ker znaša letna kapaciteta tvornice v Lozovcu 1000 ton, bo tvornica delala leto in pol samo za Anglijo in ne bo za naše potrebe ostalo prav nobenega aluminija. Kakor vse izgleda se bo radi tega naša produkcija aluminija povečala, ker se poleg Anglije zanimata zanj tudi Češkoslovaška in Romunija. Naš aluminij je znatno boljši od švicarskega, ki ima samo 99,05 čistote, dočim dosega čistota aluminija iz Lozovca 99,085.

Na „železnih konjih“ v Italijo

2200 km dolga kolesarska tura marib. realnih gimnazijcev pod vodstvom prof. Gruntarja. — Naša lepa pesem doni po italijanskih mestih. — Jugoslovenski Carnera.

Skoro ista skupina naše srednješolske mladine, ki je lansko leto potovala po bratski Čehoslovaški, se je letos napotila na kolesih v Italijo in čez Dolomite v Avstrijo. Če nas je na lanskem izletu vodila misel spoznati bratsko republiko, nas je letos zamikalo zapeljati se na kolesih po gladkih italijanskih cestah in spoznavati pri tem gospodarski utrip gornje italijanskih velenost, občudovati lepoto Riviere in prisluhniti silnemu pomorskemu prometu pri italijanske luke Genova; in potem preko Spezie in Pize uživati v Firenzah neizbrpne zaklade

Socialna gospodarski problemi

Ob novem združnem zakonu

Gospodarstvo ima svoje tajne zakone, ki se često kaj radi izumikajo območju pozitivnih postav, gredo svojo lastno pot in roko v roki z najnostjo zgodovinskega razvoja. Sloni torej na dinamičnem osišču in zato menja svojo obliko proti naši volji, to je volji izvestnih gospodarskih skupin. Nikolaj pa ni nova oblika v nasprotju z vsakokratno težnjo večine in njenih vitalnih interesov.

Mogoče se da to nujno zahtevo zavlačevati, nikoli pa je ne moremo preprečiti, ker je utemeljena v pomladitvi ali osveženju gospodarskega življenja, ki vsakotoliko zastari, oziroma ne odgovarja več niti psihološkimi, niti dejanskimi potrebam narodov. Prav tako je utemeljena v ravnesvju socialnih prilik, ki — neuravnotežene — zadržujejo vsestranski razvoj. Ključ po novi gospodarski obliki ni torej kako izsiljenje ali izumetničenje, ni kaprica poedincev ali njihovih skupin; odjek je zahteve časa za nadaljnjo zgodovinsko pot narodov. Joj jim, ki tega ne zaslušijo! —

A tudi naša zemlja hrani nazorne dokaze o zastarelosti obstoječega gospodarskega reda, ki izziva nered in zmedo, strah in nezadovoljstvo. Mi smo zajednica gospodarsko šibkih članov in kot taki podrejeni tujnemu gospodarsko močnejšemu svetu. Tako daleč gre v svoji objestnosti, da zahteva plačilo za dobrino z naše zemlje v tuji valuti.

To je pot v našo najzalostnejšo in najsrmatnejšo usodo! Izgovarjamo se, da ni kapitala, da bi mogli prevzeti taka podjetja sami. Kdo naj to verjame?! Pojem »kapital« ni več tako tuj, ker nas že vsakdanje praktično življenje pouči, da je kapital le plod narave ali kar nam ona da in dela. Naša zemlja nam nudi dovolj dobrin, delati tudi znamo. Česa torej manjka?

Dokler nam kapital sproti odteka in homo vsak zase lovili gospodarske drob-

Prizad kupil doslej 7.700 vagonov pšenice, ki jih je izvozil v razne države. Ker je Prizad obenem glavni kupec naše pšenice, je zanimivo, da jo mlini zelo malo kupujejo. Po vsch znakih sodeč pričakujejo ponovni dvig cen pšenici.

Novi motorni brod naše trgovske mornarice. Brodolastnik Eugen Matković iz Splita je nabavil v Ameriki veliki motorni brod, ki predstavlja lepo akvizicijo naše trgovske mornarice. Brod, ki ima 6300 ton, ima dva Dieslova motorja z 2200 konjskih sil. Brod je dobil ime »Nikolina Matković«.

48 milijonov Din čistega dobička je imela družba Trepče Mines Ltd. v prvem četrtletju 1937. Družba Trepče Mines Ltd. eksploatira, kakor znano, svinčeno-cinkove rude v Trepči in Kopaoniku.

Kulturne beležke

Slovenska scena o katere kulturni misliji smo pred kratkim brali v »Jutru«, je absolvirala do zdaj že dvanajst gostovanj. V četrtek dne 12. t. m. gostuje z Borkovo izborna tridejansko dramo

tinice, seveda ne bo tega kapitala. Pač pa bi bilo skoro drugače in mogoče do kapitala, če bi se združno gospodarsko organizirali. Vsakdo, ki pozna bistvo te in one gospodarske oblike, in mu je res za ojačenje narodne in državne zajednice, mora — če je iskren — priznati, da je to za našo zemljo v danih razmerah najboljša, če ne edina pot k ozdravljenju. Tako organizirani gospodarski člani bi mogli preprečiti interese ozkih družb — karteli, trusti... —, ki jim gre velika zasluga na našem notranjem razdvajanju. — Združno gospodarstvo je manifestacija demokracije, ki se pravkar narodi za njo tako borijo, v njem je mogoča beseda etičnih zakonov, socialne pravičnosti in s tem vzporedno tudi morale.

Pravkar je v razpravi nov enotni združni zakon, ki naj nadomesti dosedanje različne zakone in pravilnike. To potrebo priznajo vsi — ljudstvo, poslanci, senatorji in vlada. Dolgo se že vleče to delo in čas bi bil, da bi se ta zakon čimprej uveljavil.

Iz raznih poročil pa razberemo, da se merodajni činitelji velikega pomena tega zakona za vse naše javno življenje ne zavedajo ali se nočejo zavedati. Zakonski osnutek kaže mnoge pomanjkljivosti, nasprotstva z demokratičnimi načeli združarstva, nejasnosti i. dr. Nekateri člani bi naravnost ovirali razplet na osnovi recipročnosti dolžnosti in pravic članov, medsebojnega zaupanja, kontrole itd.

V značaju združarstva je, da se mora ravnati po danih prilikah, da ohrani potrebno svobodo, prožnost i. dr. Ono raste iz sebe, od spodaj navzgor, in zato ne prenaša zakonskih opredelitev, ki mu ne prožijo prej omenjenih in drugih pogojev za organsko rast. Upamo in pričakujemo, da bo ta zakon izglasovan v pravcu visokega poslanstva združarstva in v skladu s potrebami naši zemlji. F.

»Rafaela Ferrari in njeno teorijo« v mestnem gledališču v Ptujju. — Ta mladi poklicni ansambel absolventov Skrbniškove, dunajske in praške dramatične šole žanje pod Skrbniškovo režijo povsod velik uspeh, Občinstvo je bilo povsod neuhelno priklenjeno na oder ter se je ob koncu zahvaljevalo s spontanim ploskanjem, vzklikanji in rožami. Ptujčanom se obljublja torej izreden umetniški užitek. — Predprodajo vstopnic je prevzela iz prijaznosti trafika Tomše. — Po Ptujju gostuje Sl. sc. še v Ljutomeru, Murški Soboti in Lendavi in sicer 13., 14., in 15. t. m.

Ptujske novice

Smrtna kosa. Pretekli teden je umrla po daljši bolezni ga. Wegscheider Ljudmila v častitljivi starosti 86 let. V nedeljo so jo ob veliki udeležbi občinstva sprejeli k večnemu počitku na mestno pokopališče. N. p. v. m!

Vlom v tekstilno tovarno Pihler in drug v Ptujju. V času od 6. 8. do 8. 8. t. l. je bilo vlomljeno v tovarniško prostoro na Dominikanskem trgu, kjer stoji

Sovjetski maršal Vorošilov

na katerega je bil izvršen atentat v Tulu. Bil je ranjen v kolku. Aretiranih je bilo več oseb. Vest o atentatu so potrdili tudi v Moskvi. Atentat so domnevno organizirali prijatelji pok. maršala Tuhačevskega.

tekstilna tovarna, last Pihlerja Ferda in druga. Vlomilci, ki jih doslej še niso zajeli, so odnesli platna v skupni vrednosti okrog 2000 Din. Storiteli, katerih je moralo biti po vseh znakih sodeč gotovo več, so prišli čez zidno ograjo na tvorniško dvorišče, kjer so se po zaslini železni lestvij povzpeli do stranišnega okna v drugem nadstropju, kjer se nahaja tkalnica. Poznajo se še sledovi vrvi, po kateri so spuščali storič; ukradeno platno na dvorišče. Vse poizvedbe za storič so ostale doslej brezuspešne.

Okraden. Trgovski potnik Trautman Franjo iz Zagreba je preteklo nedeljo ponoči v nekem tukajšnjem hotelu, kjer je hkrati shranil svoj avto. Naslednji dan je Trautman neprijetno presenečen opazil, da sta mu iz avta zmanjkala dva plašča v skupni vrednosti okrog 3000 Din. Ker je bil avto zaprt, domnevajo, da je moral izvršiti tatvino človek, ki je imel pripravljene ključke, kakršne rabijo za zapiranje avtomobilov.

Športno gibanje

Koroški nogometaši v Mariboru. V nedeljo 15. t. m. bo gostovalo v Mariboru moštvo Villacher SV, ki bo odigralo proti SK Rapidu prijateljsko tekmo.

Mariborski nogometni sodniki se naprošajo, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki bo v četrtek 12. t. m. ob 20.30 pri »Zamorcu«. Dnevni red: gostovanje v Gradcu, F. B.

Lahkoatletski dvoboj Maribor: Celje bo v nedeljo 15. t. m. v Celju.

Motociklistična dirka na Ljubelj bo v nedeljo 15. t. m. Dirke se bodo udeležili tudi mariborski dirkači: z inž. Rudijem Lotzem na čelu.

Vsedel se je.

»Gospod, kako se drznete damo, ki se nahaja v moji družbi, tako predrzno opazovati?«

»Ker je dama, ki se nahaja v vaši družbi, slučajno — moja žena!«

umetnosti; nato pa preko apeninskih klancev, živahne Bolonje, staroslavne Padove h kraljici morja, v Benetke. Za zaključek pa preko divnih Dolomitov, Tirolske in Koroške domov.

Tura preračunana na 2200 km, se je izvedla v 26 dnevih do zadnjih potankosti. Lep je bil pogled na mlade, krepke visokorasle fante, 14 po številu, večinoma abiturijente naše realne gimnazije, ko so pod vodstvom svojega priljubljenega profesorja V. Gruntarja vozili preko kraških klancev proti solnčni Italiji. Vzburjali so povsod veliko pozornost: saj so v Italiji tovrstna dijaška potovanja na kolesih in v večjih skupinah na tako daljšo sploh nepoznana. Smatrali so nas povsod za Nemce in v mestih kot n. pr. Milan in Turin, so nas takoj obkolile stoglavne množice in se živahno zanimale o svrhli našega potovanja. Krepko smo povdarjali, da smo Jugoslovani in na nemške pozdrave odgovarjali z našimi zdravo in živijo. Povsod so donele naše lepe narodne pesmi in nikjer nismo na-

leteli radi tega na kako nerazpoloženje proti nam. Imeli smo med seboj tudi 17-letnega mogočnika, po teži blizu 100 kg in po velikosti blizu 2 metra. Ob pogledu na njegova silna ramena in bicepse so ga Italijani takoj krstili za jugoslovankega Carnera. Tako smo torej tudi s te strani prav dostojno reprezentirali našo Jugoslavijo.

Cela tura ni bila samo zanimiva in zabavna, ampak tudi izredno poučna, res prava življenjska šola za mladega človeka. Mnogokrat je bilo treba premagati tudi silne napore: do 170 km na dan ob silni vročini in z vmesnimi klanci. In čestokrat, ko so že mišice omagovale, nas je gnala naprej samo še železna volja. In tako je tudi prav: mladina mora skusiti, da je mogoče samo potom truda in naporov do cilja.

Kljub veliki dolžini ture, kljub silno visokim klancem — saj smo se parkrat dvignili na kolesih na višino 2200 m — in kljub veliki vročini in nevajepi hrani

je vsa ekspedicija potekla brez resnih obolenj; bilo je le par nedolžnih padcev in še ti niso bili potrebni.

Samo po sebi je umevno, da je vladal ves čas ture med udeleženci najlepši tovariški duh. Imeli smo tehnične, sanitetne, stanovanjske in tudi še druge referente in tura, na katero smo se pravzaprav že celo leto preje pripravljali, je potekla z najboljšim uspehom in bo ostala vsem v neizbrisnem spominu.

In ko je naš vodja ob zaključku ture razpustil svojo hrabro armado, smo vsi sklenili: drugo leto zopet, pa v drugo smer!

Ob tej priliki bi ponovno povdarili važnost tovrstnih potovanj na kolesu. S kolesom se človek lahko povsod ustavi, vse lahko bolje vidi in sliši kakor pri potovanju z vlakom. Naš Ferijalni savez bi moral vzeti to stvar v roke, kajti potovanja posamič ali pa različna taborenja nikoli ne nudijo sličnih uspehov kakor pa na omenjeni način, zlasti pa, če je potovanje že vnaprej dobro pripravljeno.

Mariborske in okoliške novice

Izletniški turistični promet iz inozemstva

Tujkoprometna zveza Putnik v Mariboru je na pristojnih mestih pokrenila akcijo za gotove spremembe glede sedanjih predpisov za izdajanje turistične vize, da bi se ustvarila možnost za povečanje izletniškega turističnega prometa iz sosednjega inozemstva. Po sedanjih predpisih se turistična viza po znižani ceni Din 10.— izdaja pod pogojem, da biva inozemski turist v naših krajih najmanj 3 dni. Zato se interesenti iz sosednjih držav ne morejo posluževati ugodnosti turistične vize za weekend izlete v naše obmejne turistične kraje, ker se jim pač ne izplača izdati Din 100.—, kolikor znaša taksa za navaden vizum, za kratek izlet preko sobote in nedelje. Če bi znižana turistična viza veljala tudi za kratke eno- in dvodnevne izlete, bi inozemski turisti radi in v velikem številu prebili weekend posebno v turističnih krajih naših obmejnih banovin, motociklistični turisti pa celo na našem Jadranu. Tak izletniški turistični promet bi v veliki meri koristil splošnemu razvoju našega tujkega prometa ter bi pomenil nov dohodek za naše narodno gospodarstvo. Zato je Tujkoprometna zveza Putnik v Mariboru naslovila na pristojna oblastva vlogo s prošnjo, da se za izdajanje turističnih viz ukine pogoj najmanj trodnevne bivanja v naših krajih ali pa da se vpelje nov izletniški vizum po znižani ceni za eno- in dvodnevne izlete iz bližnjega inozemstva v naše turistične kraje. Z ugodno rešitvijo tega vprašanja v zvezi s primerno propagando v tem smislu se bo brezdvomno izdatno povečal izletniški turistični promet iz bližnjega inozemstva, ki bo vsekakor predstavljal novo aktivno pozicijo našega tujkega prometa.

»Sen kresne noči« Na splošno željo se bo ta krasno uspeša predstava ponovila v soboto in nedeljo dne 14. in 15. avgusta ob 20. uri v mestnem parku. Da bo objisk možen najširšim slojem, so se cene globoko znižale in sicer stojišča Din 4 sedeži pa od Din 8.— do 20.—. Na to se opozarja zlasti podeželsko občinstvo. Skupine, ki se bodo javile do petka na naslov Jadranske straže v Mariboru, dobijo še izreden popust od 10% na vstopnino. Naj nikdo ne zamudi prilike ogledati si te klasične predstave velikega Šekspira v prevodu našega velikega pesnika Otona Zupančiča. Predprodaja vstopnic dnevno pri Jadranski straži, Gregorčičeva ul. 26 tel. 29-70. Orkester dirigira kapelnik vojaške godbe kapetan g. Jiranek.

Zasluge dobijo. Tukajšnja podružnica Borze dela išče: 2 mizarja, 2 mizarja, 1 stavbnega ključavničarja, 2 steklobrusca, več poročenih viničarjev, 2 gostiln. kuharici, 6 bolniških strežnic od 20—30 let in nekaj služkinj z daljšimi spričevali.

Jutri v četrtek ob ugodnem vremenu v mestnem parku promenadni koncert od 20.30 do 22. ure. Igra vojaška godba pod vodstvom kapelnika g. kapetana Jiraneka.

Društvo jug. akademikov v Mariboru vabj na narodno-obrambno predavanje »Narodnostni razvoj Maribora«, ki bo v petek, 13. t. m. v mali dvorani Narodnega doma. Predava g. prof. Baš. Začetek ob 20. uri. Vstop prost.

Dr. Fran Toplak ne ordinira do 29. tm. Radi tehniških ozirav se gozdno rajanje NO dne 15. tm. preloži na 5. sept., ki je obenem tudi proslava kraljevega rojstnega dne.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Minašikova in Remsova lekarna.

Kako bo z vremenom. V smislu dunajske vremenske napovedi za danes bodo nastopili južni vetrovi. Temperatura se bo dvignila. Zaradi tega je ponekod pričakovati neviht in nalivov.

Slomškove zlate ure, ki je bila, kakor znano, v nedeljo dopoldne ukradena iz tukajšnjega muzeja, doslej še niso mogli najti. Predstojništvo mestne policije v Mariboru poziva vse osebe, ki so obiskale muzej v nedeljo 8. t. m. med 8.30 in 9.30, naj se zgledajo pri vodji kriminalnega oddelka g. Cajnkou.

1000 dinarjev vreden fotografski aparat je izgubil dijaku Otonu Zeriču iz Gradca v neki gostilni v Mlinški ulici.

Z lovsko puško se je obstrelila. Mariborski reševalci so bili včeraj poklicani v Jelovec, da prepelajo v bolnišnico 19 letno delavko Marijo Čepe, ki se je po neprevidnosti obstrelila z lovsko puško v desno ramo tako nevarno, da je bil prevoz v tukašnje bolnišnico nujno potreben. Pri pospravljanju in pregledovanju očetovega lovskega inventarja je hotela očistiti med drugim tudi na steni višajočo lovsko puško. Pri tem pa je ravnila tako neprevidno, da se ji je nabita puška sprožila v roki in jo je strel zadela v desno rame. Ko so domači zaslišali strel, so prihiteli na kraj nesreče in nudili ponesrečeni Mariji prvo pomoč. Iz Maribora prispeli reševalci so jo pa kmalu zatem odpremili v tuk. splošno bolnišnico, kjer se sedaj zdravi. Ker je bil strel sprožen iz neposredne bližine, so poškodbe znatne, vendar pa je upati, da ne bo hujših posledic.

KDOR POD SOLNČAR'CO TRPI — NAJ UPORABLJA TSCHAMBA - FIL. GLAVNO ZASTOPSTVO DROGERIJA GREGORIČ, LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA 5.

Požar, povzročen po strel. Ob priliki zadnjih neviht je strela zanjela požar pri posestniku Štraku Jožku v Križevcih pri Ljutomeru. Zgoreli so vsi strešni deli hiše in gospodarskega poslopja. Škoda je še večja, ker je zgorelo mnogo sena.

Zopet pasja steklina. Dne 8. VIII. 1937 je pri konjaču poginil na steklini pes iz Rajčeve ulice št. 6, ki je ugriznil tri osebe. Radi ponovnega pojava stekline se meščanstvo opozarja, da se bodo predpisi strogega pasjega zapora strogo nadzirali in kršenja najstrožje kaznovala.

Čiščenje betnavske džungle se nadaljuje. Poročali smo že o vztrajnem in temeljitim čiščenju »betnavske džungle«, ki ga vršijo studenški orožniki. Skupno je bilo aretiranih 20 do 25 Venerinih čestilk in njihovih ljubčkov, ki so od tod vznemirjali okolico, zlasti v betnavskem gradiču nastanjene nune katehistinje. Betnavska džungla je sicer sedaj izčiščena, vendar ji studenški orožniki posvečajo še nadalje primerno pažnjo in so včeraj ob nepričakovani raciji ponovno zajeli dve znani Venerini čestilki, ki se jima topot ni posrečil beg s pomočjo znanih signalnih znakov, ki so tokrat popolnoma odpovedali. Čiščenje pa bi bilo potrebno tudi v »džungli v Grajskem logu« in v tamošnji okolici, ki je precej na gosto obiskana po Venerinih čestilkah ter njihovih prijateljih. Nenadna racija bo prav gotovo izkazala obilne uspehe. Izčiščenju »betnavske džungle« naj bi sledilo tudi sistematično čiščenje gozdov ob Treh ribnikih in okolici.

Putnikove novice

Izlet v Mariazeli za Veliki Šmaren s Putnikovimi luksuznimi avtokari od 14. do 15. avgusta. Ker je ob priliki velikih svečanosti pričakovati navala, je »Putnik« že rezerviral za udeležence izleta prenočišča, ki so na razpolago že od S 1.50 naprej. Zasigurajte si mesta! Cena vožnje vključno vizum le Din 200.— za osebo. Informacije Putnik Maribor.

Iz Gornje Radgone

Sokolu ne — da. Občinski očetje sedanje združene občine Gornja Radgona so sklenili, da prošnji Sokolskega društva Gornja Radgona ne ugodijo ter ne dajo na razpolago primerne prostora za izvršitev javnega telovadnega nastopa Murskega sokolskega okrožja dne 12. septembra 1937. Velja pa to seveda samo za Sokola, med tem ko je ista občinska uprava dovolila oživelemu . . . priveditev javnega telovadnega nastopa na občinskem prostoru. Tako si torej občinski očetje tolmačijo enakopravnost in pomirjenje občanov.

Lovrenčev sejem je bil radi lepega vremena izredno lepo obiskan. Tudi živine je bilo prignane precej, vendar pa slaba kupčija, ker je cena živini precej narasla.

Šavnica, ne Ščavnica

Čitajoč v »Jutru« z dne 8. avgusta zanimivo poročilo o petdesetletnici bralnega društva pri Jurju ob Šavnici, v kojem se kraj krivo naziva s prislovnim določilom »na Ščavnici«, se mi zdi nujno potrebno iznesti in dokazati, da je ime reke Šavnice izpeljano iz samostalnika rastline »šavje« oziroma trave »šavnica«, ki raste po močvirnatih travnikih ob tej reki v obilni meri.

Izraz »Ščavnica« ne nasprotuje samo resnici, da ne govori tam narod »Ščavnica« nego »Šavnica«, ker se »šč« upira izgovarjanju in tudi estetičnemu čutu, ampak tudi temu, ker ni ime Šavnica izpeljano iz glagola se . . .

Dosedanja nelepa, iz jezikovne nevednosti izhajajoča razvada, pisati »Ščavnica«, se naj za vselej opusti, kakor so jo opustili Nemei, pišoček nekdanjo našo lepo Savo s krivim nazivom »Sau« (svinja).

V gornjem toku te reke se nahaja občina Šavnica z narodno šolo istega imena, spadajoča v gornjeradgonski srez, do čim spada srednji i spodnji tok Šavnice v ljutomerski srez. Šavniska dolina ima mnogokje močvirnata tla, zato izvira tam mnogo slatin, kakor Benediška, Lžmanska, Ivanjšavska, Stavenšinska, Ujterska, Očeslavška, ki je od Radenskih toplic odkupljena za »večno« in še par drugih, ki dajejo prebivalstvu osvežujočo in zdravilno pijačo.

Občinski, župni, šolski, poštni, orožniški in drugi uradi, ki rabijo sedaj še prislovnno določilo kraja »na Ščavnici«, naj črtajo v svojih pečatih črko »č« in predlog »na« ter naj rabijo samo »ob Šavnici«, s čimer bodo ustregli ne samo pravilnosti jezika, nego tudi občnemu estetičnemu čutu.

Ako hočete pridobiti temu popravku uradno veljavo, vložite na banovino vlogo za potrditev popravka, čemur tudi notranje ministrstvo ne bode nasprotovalo. S a v n i č a r.

Pobrezške novice

Poplava gosonic povzroča ogromno škodo. Letos ne bo zelja, ničesar. Ljudje čakajo, kedaj bodo merodajni činiteљи storili primerne korake, da se zatre usodna gosončja zalega.

O tem in onem

18 letna danska plavalka preplavala Kategat!

Danska plavalka 18letna Jena Hammersgaat je kot prva preplavala Kategat v 29 urah. Kategat je znan radi svojih nevarnih struj.

Zakonski paberki

Jutranje novine pustite vedno možu, če mora po zajtrku v službo. Če že morate čitati takoj zjutraj najnovejše vesti iz domačih krajev, iz tujine ali iz sodne dvorane, si kupite novine sami.

Občudujte njegove kratke ostrizene lasse in nikoli ne kritizirajte njegove nove obleke, čeprav bi to zaslužila.

Pustite mu vero, da zna kuhati in da lahko brez rizike velike katastrofe pripravi jed za svoje prijatelje.

Sporočite mu diskretno vnaprej dan svojega rojstva ali godu, da mu s tem prihranite zadrego ali očitke vesti.

Bodite kakor angel nežna in laskava v občevanju z ženskami, za katere se po vašem mnenju vaš mož zanima. V tem primeru bo dajal vedno prednost vam.

Ne govorite z njim o tem, kako se debeli, niti o njegovi prerani pleši, temveč si diplomatično prizadevajte, da bo storil kaj, kar lahko oboje prepreči.

Pustite ga ob priliki na sestanku v mestu malo počakati. Spoznal bo tako, da ni edini, ki zlorablja potrpežljivost drugih.

Vpričo tujih ljudi bodite z njim vedno istih nazorov, kadar sta pa sama, uveljavljajte svoje nazore dosledno in odločno.

Kirurg mora biti oblikovalec človeškega telesa

V 16. stoletju je italijanski kirurg Tagliacozzi odkril način, kako prišiti kožo z roke na skaženi nos tako, da se obe koži trdno sprimetata. Plastična kirurgija ni od-

Žadnje telefonične vesti

KROFTA IN TITULESCU SE NIŠTA SESTALA.

PRAGA, 11. avgusta. ČTK poroča, da ima od merodajnih vladnih krogov pooblastilo, da demantira vest nekaterih nemških listov, češ, da sta imela v Karlovi Varh politično konferenco češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta in bivši romunski zunanji minister Titulescu. Zunanji minister dr. Krofta se nahaja na dopustu v inozemstvu, dočim se Titulescu mudj v Joahimovem.

»PLAVNIK« SE JE OGLASIL.

ORAN, 11. avgusta. Parnik »Plavnik« last jugoslovenske plovnice družbe »Oceania«, je v soboto ob 16. uri zapustil Alžir in bi moraj v nedeljo prispeti v Oran. Parnik je vozil les in cement ter več potnikov. Ker pa ni imel od sobote sem nikakšnega brezžičnega kontakta z drugimi ladjami, se je bilo bati, da se je kaj pripetilo. Včeraj, v torek ob 1.45 pa se je prvokrat po daljšem presledku oglašil »Plavnik« in najavil svoj položaj v bližini Gibraltarja.

kritje moderne dobe, saj je že cesar Justinian II. hotel na pomoč ranočelnike, da bi mu napravili nos, ki ga je izgubil na bojišču. Moderna plastična kirurgija se je razvila zlasti med svetovno vojno in po nji, ko je bilo treba zakrivati težke rane in popravljati skažene obraze. Toda moški še vedno gledajo estetsko kirurgijo kot na izrodek ženskega napuha, seveda ne povsod. V Ameriki je izšla nedavno knjiga dr. Maxwella Maltza »Novi obrazi, nova bodočnost«. Avtor našteva mnogo primerov, kako lahko dober kirurg izpremeni vso življenjsko pot, kako se lahko bori proti praznovanju in teorijam, po katerih se da soditi človekov značaj po obliki brade, ušes, ust itd. Med obrisi obrazov in značajev ni nobene organske zveze. Nikjer pa ni rečeno, da se taka zveza ne more razviti, kajti nevarnost taji v tem, da baš ljudje, ki hočejo spoznati človekov značaj po obrazu, s starši in sorodniki presojaajo povečenega človeka ter ga često potisnejo v skupino hudobnih ljudi, ker mislijo, da spada med nje po skuženih ustih. Kako more tudi najmanjša telesna napaka izključiti človeka iz družabnega sloja, kamor spada, nam priča primer neke deklice, ki je imela potlačeno brado. V šoli so se ji posmehovali, bila je vedno osamljena, učila se je slabo in kmalu so se pokazali na nji znaki duševne bolezni. Kirurg ji je napravil novo brado, zobozdravnik ji je naravnal zobe in čez dve leti je bila ne samo čedna deklica, temveč je tudi duševno ozdravela. Dr. Maltz pove tudi, zakaj je na svetu tako malo dobrih estetskih kirurgov. Zato je potrebno, da je kirurg dober zdravnik, obenem mora biti tudi umetniško nadarjen, da zna modelirati človeško meso kakor kipar.

Talentirana.

»Ali mi veste nasvetovati kako spretno pisarico na stroju?«

»Gotovo! Vem za neko izredno talentirano dekle in pisati zna tudi.«

Pri velikem delu

»Pustite me vendar pri miru. Mar ne vidite sami, da imam polne roke . . .«

(Iz »Očiščenega jezika«.)

Frankovska vlada se izgovarja na tajne organizacije v Cartageni

LONDON, 11. avgusta. V smislu semkaj prispelega odgovora Francove vlade na angleški protest radi bombardiranja britanskega parnika »British Corporal« odklana navedena vlada odgovornost za bombardiranje. V španski noti se povdarja, da niso bili na dan bombardiranja izvedeni v navedenem področju nikakršni leti frankovskih letal in da niso v Palmi stacionirana frankovska letala niti izvajala izvidniških letov v alžir-

skem območju. Pač pa navaja frankovska vlada, da se nahaja v Cartageni organizacija, ki zasleduje cilj, kako zbuditi vtis, da zavzemajo frankovske zračne sile sovražno stališče napram nevtralnimi plovbi in napram Gibraltarju. V tej zvezi opozarja frankovska vlada, da je ta organizacija v Cartageni podrejena sovjetski vojaški komisiji in da razpolaga s številnimi letali z znaki frankovskih letal.

Ja življenja in sveta

Živali v hipnotičnem stanju

Zgodovina hipnoze pri živalih se začne s poskusom učenega jezuita Kirchnerja, čigar neobičajno delo je izšlo leta 1646. Kirchner je napravil sledeč poizkus: **pritisnil je rahlo ob tla petelina**, ki je imel povešeno glavo in je v podaljškem njegovega kljuna narisal s kreda cikcakasto črto. Petelin je v tej legi otrpnil in je ostal tako dolgo negiben, dokler ga ni »zbudil« kak vpliv, ki je prihajal od znanaj. Danes pa že vemo, da ni imela črta, ki jo je Kirchner potegnil s kreda, nobene pomena; kajti isti poizkus lahko izvrši tudi brez nje. Zadostuje že, da spravi viš petelina ali kuro v prej naznačeno, neprijetno lego ali pa, da jima vtakneš glavo pod perut in da ju v takem položaju parkrat zasuceš. Mnogokrat ostane žival otrpnjena v tej nenaravni legi ure in ure. Čim češče ponavljaš ta poizkus, tem dalj časa traja otrpnjenost; zgodi se celo, da se žival sploh več ne zbudi. Manjše živali, n. pr. žuželke, otrpnejo pri tem poizkusu še hitreje in čisto v tem hipnotičnem stanju tudi poginejo. Tudi **žaba** čisto lahko spraviš v tako stanje: položi jo na dlan s trebuhom navzgor, zloži konca obeh dlani in se dotakni prstov druge roke. V tem praznem prostoru ti otrpne žaba, ne da bi se je sploh dotaknil.

Hipnotično stanje je v živalstvu vsekakor mnogo češče kakor pri ljudeh. Nenaden silovit strah ali huda bojazen zadoščata, da žival otrpne. Srna ali zajec otrpne pred lučjo avtomobilskega reflektorja. Prav tako nastopi tudi refleksi gib samoobrambe, ki se čisto pojavlja pri napadih večjih živali na manjše. To kateleptično stanje odgovarja popolnoma znanemu hipnotičnemu procesu, ko so namreč za človeško hipnozo uporabljali še starejše metode. Ko si pri človeku dosegel hipnotično otrplost s tem, da si ga prestrašil z nenadnim svetlobnim bliskom ali udarcem na gong. Med vojno so ljudje čestokrat »ribarili« z dinamičnimi patronami. V kilometrskem krogu od kraja, kjer je eksplodirala patrona, so se pojavljali na rečni površini tisoči otrpkih rib. Govorili so, da je ribam radi eksplozije počil plavalni mehur. To mnenje je nepravilno. Secirali so stotine takih rib, toda plavalne mehure so našli vedno nepoškodovane. Mnogo teh rib je tudi po-

novno oživelo. Vse te ribe so zapadle v hipnotično stanje ravno radi strahu. Manjše kače hipnotizirajo s svojim pogledom miši, ki se radi tega dajo od kače celo požreti, ne da bi se ganile. Velike kače lahko napravijo isto celo z antilopami. Nasprotno so znani slučajji, ko so mačke hipnotizirale kače in jih nato usmrtili.

Po sedanjih stopnji znanosti vemo, da imamo v vseh teh primerih slučajje prave hipnoze. Seveda je stvar lahko odvisna od individualnosti poskusnih živali. Težkoča znanstvene obdelave teh slučajjev je do pred kratkim obstojala v tem, ker so manjkale prehodne oblike med preprosto živalsko in med daleko bolj komplicirano človeško hipnozo. Vendar pa že davno vemo, da so človeški možgani mnogo bolj komplicirani ko živalski in je radi tega tudi hipnoza pri ljudeh mnogo bolj komplicirana in pestra ko pri živalih. Prejšnji slučajji hipnoze pri živalih so obstajali torej v tem, da si spravil žival s tem, da si jo prestrašil ali pa, da si ji preprečil gibanje, v stanje, nespodobno za odpor. Sem spada tudi takozvani fiksijski postopek Angleža Braida, ki je pred očmi poskusnega psa dal bingljati hleščeečo kroglo, steklen kristal, ki je visel s pasjega ovrtnika; žival je radi neprestanega gledanja v to kroglo postala hipnotizirana. (Holandske dojilje so to pomisleka vredno sredstvo že davno uporabljale pri uspavanju dojenčkov.) Še le dunajski raziskovalec L. Thoma je s poizkusi v londonskem zooškem vrtu pokazal, da je **opice mogoče tudi hipnotizirati** z Mesmerjevim magnetičnim glajenjem, torej po Svengalijevem načinu.

Vse te poskuse so glede pomembnosti daleko nadkrilila raziskovanja Rusa Pavlova. Spravil je psa v prostor, ki je bil ločen od vsakega šuma in svetlobe, potem pa je naenkrat povzročil hud ropot in nenadno svetlobo. Pes je postal nemiren in je kazal divji odpor. Čim češče pa so se n. pr. ponavljali isti glasovi, tem bolj se je privadil na to, njegovi duševni organi v možganih so odbijali in odstranjevali vsa nepotrebna vznemirjanja. (Če bi pa bili ti možganski deli operirani, bi reagirala žival na vznemirjanja, ki prihajajo od straha — do smrti.) Če se ti pojavi enakomerno ponavljajo, učinkujejo

na živali kmalu uspavajoče in jo hončno tudi hipnotizirajo.

Na tej »višji stopnji hipnoze« lahko izvajamo zelo komplicirane poskuse z živalmi. Povzročiš lahko, da živali otrpne telo, medtem ko n. pr. prebavni organi popolnoma v redu delujejo. Ali pa tudi obratno. Tu se uveljavlja načelo »točkovega refleksa«, ki ga je poudaril Pavlov. Ta pravi, da se dá pri človeku in pri živali uspavati in hipnotizirati živčni sistem z zunanjimi dražljaji, in sicer z enakomernimi, trajnimi in sistematičnimi dražljaji, torej z glajenjem, s toni, s svetlobo itd. S temi trajnimi, enoličnimi dejanji, ki vzbujajo vznemirjanje, se izčrpajo posamezne točke v možganih tako pri človeku kakor pri živalih, prav tako pa tudi samoobrambni refleksi, kar vodi končno do zaspanosti in do hipnoze.

Zveži na primer psa in ga elektriziraj z ročnim aparatom. Žival postane divja in obupana ter bo prihodnjic besnela že, čim bo videla aparat, če pa daš pri elektriziranju psu vedno in dosledno hrane, se sčasoma zgodj čudež, da bo pes iglo za elektriziranje veselo pozdravljaj z mahanjem repa, za elektriziranje pa se sploh ne bo več zmenil. Pri konjenici bivše avstro-ogrške monarhije je bil uveden

način »balasiranja konjev« — po imenu ogrskega konjeniškega častnika Balassa. Ta častnik je trdil, da mlade, vročekrvne konje lažje krotimo in podkujemo, če vplivamo nanje s pogledom, t. j. če jih hipnotiziramo, namesto da jih zvezemo ali pa s silo držimo.

Učinki hipnoze na živalstvo so torej nedogledni — že kar se tiče živnozdravnštva — vendar pa tudi glede vpliva na storitveno zmožnost živali pri delu za človeka, njegove zahteve in potrebe.

Ljutomerške novice

Sreska skupščina mladinske JNS v Ljutomeru bo 15. avgusta ob 9. uri v hotelu Zavrtnik v Ljutomeru. Poročata narodni poslanec g. Lukačič in delegat banovinskega akcijskega odbora iz Ljubljane. Posebnih vabil krajevne organizacije ne bodo prejele, sigurno pa naj pošljejo svoje mlade pristaše JNS. Vabljeno je tudi starejše članstvo JNS, ki se zanima za delo mladih.

V vsako slovensko hišo »Večernik«

Razno

PODPISANA

prekličeva najine ovadbe glede ge. Horvat Marjie in niene ga sina Franca kot izmišljene in neresnične. Rozman Ferdinand in Ana gostilničarja, Maribor. 4398

Posesi

LEPO HIŠO

z velikim vrtom na Koroški cesti dam v najem ali prodam, tudi na obroke. Naslov v upravi lista. 4398

Kupim

OTROŠKI VOZIČEK modern, globok, kupim v Mariboru ali Slov. Bistrici. P. račbe pod »Plačam takoj« na upravi lista. 4398

Prodam

KOLESA kakor šivalne stroje prodam na obroke na račun Din 100.— mesečni obroki po Din 100.— Mehanik Rupert Draksler, Vetrinjska ul. 11. tel. 23-79. 4388

Sobo išče

IŠČEM PRAZNO SOBO v Studencih, Marica Hanžel, Kalohova 2. 4394

Sobo odda

DVE OPREMLJENI SOBI oddam. Aleksandrova 32-II. 4397

Stanovanje

DVOJE STANOVANJ in sicer eno z 2 sobama, kuhinjo in pritliklinami, drugo 2 sobi, kuhinja, kopalnica in pritlikline — oddam. Vprašati C. Zupančič, Šmoletova 10-I. 4374

ZELEZNIČAR

ali tovarniški delavec ob prosti Maribor—Ruše dobi čedno stanovanje proti obdelovanju majhnega vinograda. Naslov pri g. Schwarz Državna cesta 24-II. 4248

Službo dobi

KLAVCA IN ČISTILCA

perutnine sprejem. Ponudbe na Ivan Javornik, Ljubljana, Domobranska 7. 4378

UČENKO

z dobro šolsko izobrazbo sprejem. L. Uhler, Glavni trg. 4400

Širite »Večernik«

Tako lahko in enostavno je fotografiranje če se vedno uporablja

Kodak KODAK VERICHROME in PANATOMIC-filme

Drogerija in fotomanufaktura

Ph. mr. Jos. Vladovič

Maribor, Aleksandrova cesta 9

STENICE in drugi mrčes, ki vas nadleguje v vaših stanovanjih uničuje

Desinseksijski odd. MP Orožnova ul. 2/I, Maribor

Jamčimo za diskretnost in uspeh. 1128

Lepi pisarniški prostori

v Gosposki ulici se s 1. septembrom 1937 oddajo v najem. Najemina nizka, bližina do vseh uradov. Naslov pove uprava lista

Za potovanje v počitnicah samo Kodak-filme boljših ni.

Kodak Drogerija M. Kanc

Maribor, Gosposka ul. 33

Razvijanje, kopiranje in povečanje prvovrstno in hitro 37 6

Sodoma in Gomora

6.

»Ga ne bom umrla!« je rentacijl, a vendar se je vsak čas ustavljal pred zrcalom in si ogledoval svoj stari, oveneli in upadli obraz.

»Zakaj bi ga jaz umrla? Sem ga še molto zdrava«

»O slabo izgledaš,« je jokala Adelgunda. »Ko bi se hotel vsaj čuvati. Pa ti nič ne paziš in mi brezsrčno delaš take skrbi. Ti bi moral iti vsak dan ob osmih v postelji. O, ko bi jaz bila tvoja žena, ob osmih bi moral biti v postelji in jaz bi te čuvala. Zdaj pa, ko hodiš tako pozno spat, ti pa že ušesa proč stoje ...«

Za ta dan je bilo Panigaju vse veselje »okvarjeno. In ker ni Adelgunda zahtevala od njega nič denarja, je naposled verjel, da se Adelgunda zanj boji.

»Bom ga šla danes spat ob osmih,« se

je odločil, toliko lažje, ker ga je spominjalo na smrt pripravilo ob vso dobro voljo.

In ostal je res le malo časa pri Adelgundi in je še pred osmo uro odšel na svoj dom. Ko so se vrata za njim zaprla, je Adelgunda tresnila v roke in se razposajeno prekucevala po zofi, dokler je ni prišla Olimpija opominjati, da je čas pripraviti se za maškerado.

Oficirsko kopališče na Starem trgu — hiša je imela številko 6 — pravzaprav ni zaslužilo tega imena. Sicer je bilo v hiši nekaj kabin za kopanje, a sicer je bil to pravi oficirski kazino. Francoski oficirji so imeli tu svoje shajališče, so tu obedovali in večerjali, kvartalili in biljardirali, ter prirejali tudi svoje zabave, ki pa so bile v obče na jako slabem glasu.

Na maškerado je prišlo samo kakih pet-

deset ženskih mask, oficirjev je pa bilo toliko več. In ker so se ti lahkoživci in te lahkoživke med seboj prav dobro poznali, je večina vseh dam kaj kmalu odložila maske. Družba je plesala in pila in se razveseljevala tudi še potem, ko je grobna tihoča objemala vse mesto.

Tedaj pa se je skozi temo priplazila dolga suha človeška postava. Stiskala se je k zidu in previdno korakala med stari-narskimi skrinjami proti oficirskemu kopališču.

Bil je to grof Panigaj, zavil v dolg plašč s širokokrajnim klobukom.

Ko ga je Adelgunda s svojimi smrtnimi napovedbami pregnala, je šel stariček sramoše na večerjo k »Bidelmanu« in se je potem odpravil domov. A ko je že trdno spal, ga je prišla klicati dekla, češ, da je neznan mož prinesel tako nujno in važno pismo, da se mora gospodu grofu izročiti, tudi če bi že spal.

Pismo je bilo kratko, a vsebina je bila taka, da je grof kar planil iz postelje.

»Gospod grof! Vaša ljubica Adelgunda vas goljufa. Sedaj se nahaja na maškeradi v oficirskem kopališču. Če se hočete prepričati, pojdite na nabrežje. Tam stoji lestev, po kateri lahko pridete na balkon in od tam boste sami videli, kako se zna Adelgunda zabavati.

Vaš prijatelj Pablo della Puerta di Mancares di Fuentes di Guadalguale.

Dvakrat in trikrat je grof Panigaj prečital to pismo. Prijatelja z dolgim španskim imenom ni poznal, ali ime samo mu je imponiralo in mislil je, da je nositelj tega imena najbrž kak oficir, saj so bili med francoskimi oficirji kaj različni ljudje.

Seveda se je takoj odpravil na pot in brez vsake ovire prišel do lestve, ki je stala ob bližnji hiši. Previdno jo je prinesel k oficirskemu kopališču in začel počasi stopati navzgor, da bi prišel na balkon.

(Dalje.)

Darujta za azilni sklad PTLI